

Q-Nytt!

Jæren juli 2023

Melkekvalitet og innmål liter melk

2023	Innmålt melk	Elitemelk	Klasse 1	Klasse 2	Klasse 3	Fett	Protein	Celletall	Bacto
April	6 582 608	96,5 %	2,3 %	1,2 %	0,0 %	4,55 %	3,45 %	144	37
Mai	6 793 514	96,1 %	3,3 %	0,5 %	0,1 %	4,51 %	3,45 %	147	26
Juni	6 420 170	94,1 %	5,6 %	0,0 %	0,3 %	4,36 %	3,43 %	160	34
Sum	39 121 543	96,6 %	2,9 %	0,4 %	0,1 %	4,50 %	3,47 %	146	31

Tabell 1: Mengde og kvalitet på innmål liter mjølk til Q-Meieriene avd. Jæren 2022

Melkefordeling Q		
Juni 2023	Jæren	Gausdal
Melk fra egne produsenter	6 420 170	1 384 225
Kjøp av TINE	1 556 508	1 206 096

Kvalitet juni

Litt flere som kommer over i klasse 1 grunnet høyt celletall totalt 11 stk hvorav 2 i klasse 3. Vi har 5 som mister elitemelk grunnet høy bactoscan. Det var 1 tilfelle med positiv antibiotika og ett lass med unormal melk hvor kammer måtte destrueres ved mottak. Vi opplever lavere salg på vanlig melk når det har vært fint vær og folk går på ferie.

Kjøpe eller leie av kvote

Etter at det ble vedtatt i jordbruksoppgjøret for 2023 at 100 % av kvoten kan selges privat i år og neste år er det flere som lurer på hva de skal gjøre. De fleste mener det er veldig dyrt å kjøpe kvote for kr 20 pr liter og de lurer om de skal leie eller kjøpe. Vi ble utfordret om det er mulig å lage et regnstykke på hva som lønner seg, kjøp eller leie. Vi tar utgangspunkt i leie på kr 1,5 pr liter og kjøpspris kr 20 pr liter lån til 5 % rente og nedbetalingstid på 20 år.

Leie 100 000L x kr1,5	150 000	Kjøp 100 000 x 20	2 000 000
Leie i 20 år x 150 000	3 000 000	Rente og avdrag	3 193 440
-Skattefradrag 32,6 %	978 000	-Skattefradrag rente	262 556
Sum kostnader 20 år	2 022 000	Sum kostnader lån	2 930 884

Differanse i kostnader mellom kjøp og leie $2\,930\,884 - 2\,022\,000 = 908\,884$. Hvis du tror kvoten er verdt mer enn kr 9 pr liter om 20 år vil det lønne seg å kjøpe. Hvis kvoten er verdt kr 0 etter 20 år er det mulig å utgiftsføre de 2 millioner som den er kjøpt for, skattereduksjon kr 652 000. Tap med å kjøpe hvis verdi på kvoten blir kr 0 etter 20 år, blir kr 250 000 i forhold til å leie i 20 år. Dette betyr at risiko for å kjøpe er lav. Hvis vi ser 20 år tilbake i tid har kvoter mer enn dobbelt seg i pris og det er ikke så mye som går ned i pris. Å leie kvote kan være rett for mange, men leie over tid vil være dyrere enn å kjøpe kvote. Du har selvsagt en større trygghet når du eier kvote, men det kan være kapitalkrevende å kjøpe.

Nytt forholdstall

Det er vedtatt at forholdstallet for melkekvote økes fra 0,95 til 0,99. Vi har ikke fått oppdatert kvotene i avregningsprogrammet, så på avregningsoppgaven for juni så står fremdeles den «gamle» kvoten. Ny kvote blir synlig på avregningsoppgaven etter sommeren.

Omstilling på Gausdal volum over til Jæren

Fra høsten avvikles 1,75L linjen i Gausdal. Bakgrunnen for dette er en nedgang i melkevolum, samt behov for reinvestering av linjen på sikt. Fra 1997 og fram til 2021 har forbruket på konsummelk sunket hvert år. Toppåret vårt på melk i Q var 2020. Da produserte vi 92 millioner liter melk totalt, mens estimatet nå for 2023 er 76 millioner liter melk. Denne nedgangen i melk tilsvarer omtrent hele produksjonen av konsummelk i Gausdal. I 2022 produserte de 18 millioner liter konsummelk. Det er derfor behov for en optimalisering og kostnadsreduksjon for å styrke konkurransekraften på melk.

Dette har ført til en omstillingsprosess der ansvar og arbeidsoppgaver endres for flere medarbeidere og midlertidig ansatte får ikke forlenget sine arbeidsavtaler til høsten. Vi vil fra høsten være ca. 80 faste ansatte, det vil være full fart fremover og Gausdal skal befeste sin posisjon som innovasjonssmia i Q.

På 1L-linjen skal vi starte opp med klimamelk og produsere melk til storhusholdning, samt noe melk til Møre og nordover. Vi ønsker å skape vekst på melk og gjøre melken enda mer relevant for forbruker, så her jobbes det med flere spennende innovasjoner. Etterspørselen etter yoghurt på store poser er fortsatt meget stor, så her produserer vi alt det prosessanlegget klarer. Målet vårt nå er nesten 10 millioner poser i året. Skyr på poser har vi også klart å skape vekst på totalt i Q etter at vi fikk en linje til på Jæren. Her har vi nå ytterligere vekstpotensialer framover og målet for Gausdal i 2023 er ca. 15 millioner poser. Rømme har en fin utvikling og vi takter mot nærmere 16 millioner beger i 2023. Her ligger vi på mellom 35%-40% markedsandel samlet for lettrømme og drømmelett, så hvert tredje rømmebeger i Norge produseres i Gausdal!

For produsenter i Gausdal blir det ingen endringer, men det vil bli en reduksjon i antall liter vi kjøper fra Tine.

Solcelle anlegg

Det var stor interesse i å montere solcelleanlegg på tak. Jeg fikk ca 60 eposter fra interesserte. Jeg har nå hatt befaring med to firmaer på 4 gårder for pristilbud og forslag. Jeg skal på befaring med et 3 firma i morgen. Det ene norske firma har jeg fått noen priser fra, men ikke danskene og de som jeg skal ut med i morgen. De første priser jeg har fått ligger litt høyere enn forventet. Noe av årsaken har med svak norsk krone å gjøre, men også at det tar en del tid å montere ute på gårder. Det kreves også stillas langs hele sidene hvor solceller skal monteres. Jeg kommer tilbake til dere straks over ferien når alle har gitt priser. Beklager at dette tar litt tid. Kavli vil ta en beslutning i september hvem som blir leverandør av solceller til våre fabrikker i Norge og utlandet.

God sommer

Da vil vi i produsenttjenesten ønske dere alle en god sommer. Nå har vi fått en god dose med regn så nå håper vi solen titter fram igjen og får litt vekst på gresset. Solveig og Geir går på ferie fra mandag 10. juli, da er Håkon på plass igjen slik at det er folk på kontoret hele juli. Roy skal være tilgjengelig på tankservice det meste av sommeren.

GOD SOMMER!